

РЕШЕНИЕ

№ 1138

гр. София, 10.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на трети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Кристина Филипова
Даниела Христова

при участието на секретаря Красимира Г. Георгиева
като разгледа докладваното от Ася Събева Въззивно гражданско дело № 20221000503181 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение № 262763 от 22.08.2022г. постановено по гр.д.№ 8976/2020 г., по описа на СГС, ГО, 9 състав, е отхвърлен изцяло предявения от Г. Б. Д. срещу Прокуратурата на Република България иск с правно основание чл.49 ЗЗД за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 30 000 лева, настъпили в резултат от нарушение на правото на разглеждане и решаване на НОХД№12746/2018г. на СРС, 106-ти състав в разумен срок съгласно чл.6, §1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, като неоснователен.

В срока по чл.259 ГПК срещу решението е депозирана въззивна жалба от ищеца по делото.

Жалбоподателят-ищец Г. Д. оспорва решението изцяло и моли съда да го отмени и уважи предявения иск. Изтъква факта, че неправилно първоинстанционния съд приема, че забавянето на досъдебното производство е по вина на ищеца. Същят е разпитан в началото на производството три пъти, като по време, когато е търсен е бил с мярка за неотклонение „задържане под стража“ е бил в СИЗ. В приложения по делото констативен протокол № РС-20.79/28.05.2020г. на Инспектората към ВСС, частично и избирателно възпроизведен в обжалваното решение, се съдържат данни, че по време, когато ищецът е бил търсен, то в периода от 2006г. до 2008г. е бил в СИЗ. Една служебна справка от разследващия орган и от прокуратурата би установила това веднага. През 2011г. ищецът е продал собствен недвижим

имот и отишъл да живее при родителите си, за което са уведомени органите на досъдебното производство. Въпреки това те продължават да го търсят на стария адрес. Освен това, през 2011 г. ищецът бил обявен за издирване, но от друга страна пък е разпитван два пъти. На 04.07.2012 г. е направено предявяване чрез назначен служебен защитник, като от тази дата следващото процесуално действие е едва след пет години - с постановление от 20.06.2017 г. са дадени указания за предявяване лично на ищеца на постановление за привличане т.е. в рамките на пет години разследващите нищо не са правили и чак след петата година прокуратурата се е сетила, че трябва да бъде извършено нова процесуално действие. Същата година делото е предявено, но за тези пет години от 2012 г. до 2017г. съдът нищо не коментира, а само косвено вменява това забавяне отново върху ищеца. Твърди, че е дал показания неколkokратно, не е призоваван редовно не поради това че се укрива, а че не е търсен на адреса, който е посочил. В материалите се съдържа и информация, че разследващите в рамките на шест години не са успели да разпитат един от пострадалите, който се намирал в чужбина. Разпитани са родителите на този свидетел, но съвсем необосновано е прието, че те нямат връзка с него, нито адрес или телефон. Това закъснение също съдът е вменил във вина на ищеца. Неправилно съдът приема, че нарушаването на правото на разглеждане на делото в разумен срок съгласно чл. 6, & 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи не е в следствие на закъснения, за които са виновни лица, на които ответникът е възложил извършването на тази дейност. Делото не е било с правна и фактическа сложност, каквито опити има да бъде представено както от разследващите и прокуратурата, така и от съда. Двама пострадали, едно обвинение с ясно установена материална вреда, признание от страна на извършителя. И за това производство са били необходими почти четиринадесет години, за да се стигне до краен съдебен акт. През това време ищецът е бил разпитван, не е търсен адекватно, повече от пет години не е намерен единия от пострадалите, при условие че вече е давал показания и чрез негови роднини е могло да бъде осъществен контакт. В периода от 2012г. до 2017г. няма данни за извършвани процесуални действия, за което ищецът вина няма. Неправилно и в противоречие със съдебната практика на ВКС съдът приема, че е налице забавяне на досъдебното производство за периода след привличането му като обвиняем, т.е. след 15.11.2017 г. като преди това по отношение на него не е повдигано обвинение и не била взета мярка за неотклонение. Това освен неправилно е и невярно, тъй като през това време ищецът е бил обявен за издирване и в резултат на което е бил задържан.

Гореизложените съображения на СГС твърди да са в противоречие с практиката на ВКС, обективизирана в решение № 425/01.12.2015 г. по гр.д. № 3143/2015 г. на IV- то гр. отд. на ВКС, където е прието, че и в случаите, когато първоначално досъдебното наказателно производство е образувано срещу неизвестен извършител при достатъчно данни за извършено конкретно престъпно деяние, а едва по-късно ищецът е бил уличен и/или срещу него е било повдигнато обвинение за същото престъпление, той търпи вреди от наказателното преследване и в периода от време преди уличаването му, респ. - повдигането на обвинението срещу него, ако той е бил единственото лице, което е могло да извърши престъпното деяние, за което производството първоначално е образувано срещу неизвестен

извършител /тук има и самопризнание/; в тези случаи ищецът търпи вредите от наказателното преследване от момента, в който е узнал за образуваното наказателно производство за конкретното престъпно деяние, което единствено той би могъл да извърши. Тези изводи на съда са неправилни не само по изложените по-горе съображения, а и тъй като в противоречие със задължителните указания и разяснения, дадени с т. 3 от ТР № 1/09.12.2013 г. на ОСГТК на ВКС, респ. - в нарушение на съдопроизводствените правила първоинстанционният съд не е допуснал служебно изслушването на СМЕ, с оглед установяването и изясняването по делото на един от елементите от фактическия състав на имуществената отговорност на държавата (в лицето на процесуалния ѝ субституент в производството - ответната ПРБ), а именно - наличието или не на причинна връзка между прекалено и необосновано дълго продължилото наказателно преследване срещу ищеца и част от твърдините от него процеси и неимуществени вреди, изразяващи се в сочените в исковата молба, негови множество и тежки заболявания.

Въззиваемата страна Прокуратурата на РБ оспорва жалбата и моли съда да потвърди решението като правилно и законосъобразно. Посочва, че видно от мотивите на решението, съдът възприема, че при преценка дали е налице забавяне на досъдебното производство, следва да се вземе предвид периодът след 24.11.2011 г., когато ищецът е привлечен като обвиняем чрез назначения му служебен защитник. Преди този период, същият е разпитван като свидетел в досъдебното производство на 20.10.2008 г. и срещу него не е имало наказателно производство, по което да му е повдигнато обвинение, нито му е взета мярка за неотклонение. Разследването е предявено лично на ищеца и същият е привлечен като обвиняем едва на 15.11.2017г. На 26.07.2018г. е образувано НОХД № 12746/2018г. на СРС, 106-ти състав, приключило с влязла в сила осъдителна присъда на 28.12.2018г. или в съдебна фаза посоченото дело е продължило около една година. Следователно, в периода от образуване на досъдебното производство до първото привличане на ищеца като обвиняем, на 24.11.2011 г., срещу него не е имало наказателно производство, по което да му бъде повдигнато обвинение. Същият е разпитан само в качеството на свидетел и е проведен разпит на пострадалите лица.

Съдът възприема датата 24.11.2011г. за начален момент, от който ищецът би могъл да търпи евентуални вреди от воденото срещу него производство и определя релевантния период, като посочва, че осъдителната присъда е влязла в сила на 28.12.2018 г. Възприетото от съда е в съответствие с механизма, по който се прави извод дали е спазено изискването за разумен срок, посочен в решение № 66 от 2.04.2015 г. по гр. д. № 5813/2014г. на III г.о. по описа на ВКС. Началният момент е отправянето на наказателно обвинение, а крайният - постановяването на окончателен акт на съда, с който се слага край на несигурното положение на лицето. Съдът намира, че от първото повдигане на обвинение, през 2011 г., до приключване на производството с влязла в сила осъдителна присъда, през 2018 г., са изминали около 7 години, като през цялото време са извършвани процесуално-следствени действия, свързани с установяване на неговото местонахождение с оглед предявяване на разследването.

Изтъква факта, че лице, което не знае за воденето срещу него наказателно производство, не може да търпи каквито и да било неимуществени вреди. Ищецът е задържан от органите на МВР едва на 12.04.2017г. /л. 266 НОХД № 13743/2012г. по описа на СРС, НО, 106 състав/. От задържането на същия до влизане в сила на присъдата /28.12.2018 г./ е изминал период от 1 година и 8 месеца, който категорично опровергава твърденията за неразумна продължителност на наказателното производство.

Софийски апелативен съд, действащ като въззивна инстанция, след като разгледа жалбата и обсъди събраните доказателства, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с иск с правно основание чл.26 от ЗОДВПГ /аналог на стария чл.49 ЗЗД/ и чл.84 ал.3 ЗЗД.

Ищецът Г. Б. Д. твърди, че през лятото на 2005г. срещу него е образувано досъдебно производство за извършено престъпление измама, въз основа на което е образувано НОХД №12746/2018г. на СРС, приключило с осъдителна присъда през месец септември 2019г. Наказателното производство продължило повече от 14 години. Счита, че са налице предпоставките за ангажиране отговорността на държавата за вредите, причинени на ищеца от нарушение правото му за разглеждане на делото в разумен срок съгласно чл.6 от ЕКЗПЧ. Излага, че образуваното срещу него наказателно производство е продължило 14 години, въпреки че не се е укривал от органите на досъдебното производство и съда. В деня на обявяването му за общодържавно издирване се е явил пред съответните органи за даване на показания. Счита, че забавянето на делото е изцяло по вина на разследващите органи и прокуратурата, тъй като по него не са извършвани сложни процесулно- следствени действия. Забавянето на досъдебното производство е довело до претърпяване на неимуществени вреди, изразяващи се във влошено здравословно и психическо състояние, отдръпване на роднини и приятели от контакти с него и загуба на работа. Претендира обезщетение за неимуществени вреди от Държавата, чрез Прокуратурата на Република България, в размер на 30 000 лева, ведно със законната лихва върху горепосочената сума от датата на исковата молба до окончателното ѝ плащане, както и направените по делото разноски.

Ответникът Прокуратурата на Република България е представил писмен отговор, в който е изразено становище за неоснователност на иска.

От фактическа страна се установява безпротиворечиво, че с постановление на прокурор при СРП от 30.03.2007г. е образувано досъдебното производство срещу ищеца, поради наличие на законен повод- съобщение от органите на предварителното производство за извършено престъпление и достатъчно данни, съдържащи се в пр.пр.№ 64505/2006г., на СРП, преписка № ЗМ1430/2007г. по описа на ОИМ на СДП.

Установява се от писмо на МВР от 13.03.2007г. с което е уведомена ИП-СД Полиция, че към този момент жалбоподателят -ищец Г. Д. се намира в затвора в гр.*** като обвиняем по чл.211 НК по друго дознание № 246/2006г. по описа на РПУ Асеновград. След справка е

установено, че Д. многократно е регистриран за извършени измами, свързани с уреждане на задгранични визи и измами. На 20.10.2008г. Г. Д. е разпитан като свидетел, дал е обяснения за срещата му с пострадалите, както и за причините, поради които не е могъл да ги снабди с визи, изразил е готовност да върне предоставените му суми.

На 27.04.2011 г. е изпратена призовка на Д. за явяването му като свидетел на адреса, съобразно неговата адресна регистрация, като лицето не е установено на адреса, а по данни на съседка същото не живее там от няколко месеца. Затова е обявен за издирване с бюл. 327/24.11.11г. на СДВР и телеграма №27903/14.06.2010г. на ГД „КП“. На 24.11.2011 г. е изготвено постановление за допускане на правна помощ, назначен е адвокат от САК за осъществяване на такава и е изготвен протокол за разпит на обвиняем по реда на чл.269, ал.3 НПК, като е проведен разпит на Д., чрез назначения му служебен защитник, който заявява, че не знае къде се намира Д. че се е запознал с предявеното разследване. На 24.11.2011г. е изготвен протокол за предявяване на разследване, от който се установява, че същото е предявено чрез адв. Т. и ДП №5220/2007г. на СДВР е изпратено с мнение за предаване обвиняемия на съд. С постановление от 07.05.2012г. са дадени указания за извършване на допълнителни процесуално-следствени действия по указания на съда, дадени с разпореждане от 09.02.2012г. по НОХД № 23141/2011г. на СРС, 106-ти състав. В изпълнение на указанията са направени справки за установяване местонахождението на Д.. След извършване на посочените в постановлението действия не е установено местонахождението на лицето, поради което на 04.07.2012г. е направено ново предявяване чрез адв.Т. и на същата дата делото е изпратено с мнение за предаване на обвиняемия на съд. С постановление от 20.06.2017г. са дадени указания на разследващите за предявяване лично на Д. на постановление за привличане, тъй като с определение от 31.05.2017г. по НОХД 23141/2011 г. на СРС, делото е прекратено и върнато с такива указания. **На 25.11.2017г разследването е предявено лично на обвиняемия Д. и неговия служебен защитник.**

На 26.07.2018г. е внесен обвинителен акт в СРС, въз основа на който е образувано НОХД №12746/2018г., по което е проведено само едно открито съдебно заседание, като е проведено съкратено съдебно следствие и е постановена присъда, с която подсъдимият е признат за виновен по повдигнатото обвинение и му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от 2 години и 6 месеца, осъден е да заплати на пострадалите причинените с престъплението имуществени вреди. Присъдатата е влязла в сила на 23.12.2018г.

От служебно изисканата от САС справка - свидетелство съдимост на жалбоподателя става ясно, че същият е осъждан многократно /винаги за измама/, както следва:

1. С присъда от 27.03.2002г. по НОХД №3188/99г. по описа на Варненски РС постановена на 20.12.2000г. потвърдена с решение от 5.11.2001г. на ВОС по ВНОХД №935/2001г. потвърдено с решение №133/27.03.2002г. по н.д. № 5/2002г. на ВКС на РБ признава подсъдимия за виновен в това, че за периода 28.10.98г. - 3.12.98г. с цел да набави за себе си имотна облага възбудил заблуждение у Н. П. и с това му причинил имотна вреда в размер на 12440 530 стари лв, като причинената вреда е в големи размери, поради което и на осн.

чл.210 ал.1 т.5 вр. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от пет години. На 7.12.98г. с цел да набави за себе си имотна облага възбудил и подържал заблуждение у К. П. в размер на 1069 200 стари лв., поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от три Години. За периода 7.08.98г.-3.09.98г. с цел да набави за себе си имотна облага възбудил заблуждение у В. П. и с това му причинил имотна вреда в размер на 864 150 стари лв., поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от две години и шест месеца. За времето от 15.06.98г. -5.05.99г. причинил имотна вреда в размер на 930 910 стари лв., поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл. 54 НК ЛОС за срок от три години. На 4.06.98г. причинил имотна вреда в размер на 2 837 600 стари лв., поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 от НК му налага наказание ЛОС за срок от три години и шест месеца. През м.06.98г. причинил имотна вреда в размер на 650 000 стари лв., поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от две години. За времето от 23.03.99г. -15.05.99г. Причинил имотна вреда в размер на 1 091 400 стари лв, поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от три години. За времето 19.03.99г. - 8.04.99г. Причинил имотна вреда в размер на 1 619 400 стари лв, поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от три години. За времето 23.03.99г. - 20.04.99г Причинил имотна вреда в размер на 1 723 100 стари лв., поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от три години. За времето 30.10.98г. -15.01.99г. Причинил имотна вреда в размер на 2290 030 стари лв, поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от три години и шест месеца. На 6.10.98г Причинил имотна вреда в размер на 327 480 стари лв, поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от една година и шест месеца. Причинил имотна вреда в размер на 856 320лв, поради което и на осн.чл.209 ini. I и 41.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от три години. На 2.06.98г. Причинил имота вреда в размер на L 391 540 стари лв., поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от три години. На 15.08.98г. Причинил имотна вреда в размер на 952 614 стари лв., поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от две години и шест месеца. За времето 11.08.98г. -6.01.99г. Причинил имотна вреда в размер на 923 060 стари лв., поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от две години и шест месеца. На 16.09.98г. 11 причинил имотна вреда в размер на 933 240 стари лв.. поради което и на осн. чл.209 ал.1 и Ч.ч. 54 НК му налага наказание ЛОС за срок от две години и шест месеца. На 23.09.98г. Причинил имотна вреда в размер на I 987 480 стари лв., поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от три години. На 22.09.98г. Причинил имотна вреда в размер на 510 000 стари лв.. поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налагат наказание ЛОС за срок от една година и шест месеца. На 28.08.98г. Причинил имотна вреда в размер на 696 520 стари лв.. поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от две години. През м.05.99г. Причинил имотна вреда в размер на 748 760 стари лв.. поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от две години. На 25.03.99г. Причинил имотна вреда в размер на 620 083 стари лв.. поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за

срок от две години, 11а 25.03.99г. На 1.10.98], Причинил имотна вреда в размер на 450 000 стари лв., поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от една година и шест месеца . На 26.04.99г. Причинил имотна вреда в размер на 450 000 стари лв., поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от една година и шест месеца. За времето от 28.03.99г. - 29.03.99г. Причинил имотна вреда в размер на 3 487 840 стари лв., поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 от НК му налага наказание ЛОС за срок от една година и шест месеца За времето 28.03.99г. -29.03.99г.. Причинил имотна вреда в размер на 500 000 стари лв., поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК му налага наказание ЛОС за срок от една година и шест месеца. **На осн. чл.23 ал.1 ПК налага на подсъдимия най-тежкото от така определените наказания, а именно ЛОС за срок от пет години.**

2. РС Пловдив с пр от 30.05.02 г. НОХД №1284/01 г. потв. с реш.на ПОС от 5.03.03 г. потв. с решение на ВКС от 22.10.03 г. признава подс. за виновен в това, че на 25.04.01 г. в Пловдив с цел да набави за себе си имотна облага възбудил и поддържал заблуждение у М. Х. и П. Б., че ще им осигури работа в САЩ и с това им причинил имотни вреди в р-р на 130 щ.д., поради което и на осн. чл.209 ал.1 чл.54 НК -3 години ЛОС На 26.04.2001 г. в София с цел да набави за себе си имотна облага възбудил и поддържал заблуждение у И. Г. и М. Т., че ще им осигури работа в САЩ. като с това мм причинил имотна вреда в р-р на 500 щ.д., поради което и на осн. чл.209 ал. I и чл.54 НК-3 години ЛОС. На 27.04.01 г. в Пловдив с цел да набави за себе си имотна облага възбудил и поддържал заблуждение у М. Х. и Т. Т., че ще им осигури работа в САЩ. като им причинил имотна вреда на стойност 590 щ.д.. поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК-3 години ЛОС. На 28.04.01 г. в София с цел да набави за себе си имотна облага възбудил и поддържал заблуждение у М.Г. и А. П., че ще им осигури работа в САЩ, като с това им причинил имотна вреда в р-р на 500 щ.д., поради което и на осн. чл.209 ал.1 и чл.54 НК-3 години ЛОС. На 3.05.01г. в София с цел да набавя за себе си имотна облага възбудил и поддържал заблуждение у М. Х. и К. А., че ще им осигури работа в САЩ, като с това им причинил имотна вреда в р-р на 200 щ.д., поради което и на осн.чл.209 ал.1 и чл.54 НК-3 години ЛОС. През м.09.99 г. във Варна и с.Баня с цел да набави за себе си имота облага възбудил и поддържал заблуждение у И. Х., че ще му осигури работа на кораб и с това му причинил имотна вреда в р-р на 600 щ.д., поради което и на осн. чл.209 ал.1 м чл.54 НК-3 години ЛОС. На осн. чл.23 ал. 1 НК-3 години ЛОС при общ режим. На осн.чл.59 ал.1 НК приспада предварителното задържане, считано от 7.05.01 г. до 8.05.02 г. Присъдата влязла в сила на 22. 10.2003г.

3. Дело № 120/2005.. НОХД на Районен съд - Плевен. Определение . в сила от 09.12.2005Г. Извлечение от акта на съда: Признава за виновен в говн, че за периода 22.12.99г. до м.03.00г. с цел да набави имотна облага възбудил и поддържал заблуждение, с което причинил имотна вреда в размер на 9 450 щатски долара, като деянието е в големи размери: поради което и на осн. чл.210 ал.1 т.5 вр. чл.209 ал.1 оз ИК му определя наказание една година и шест месеца ЛОС. 11а неустановена дата през м.09.00]. с цел да набави имотна облага възбудил и поддържал заблуждение п е това причинил имотна вреда, в размер на

660лв., поради което и на осн. чл.209 ал.1 от ПК му определя наказание една година ЛОС при общ режим. На осн. чл.209 ял 1 пК му определя едно общо най-тежко наказание от една година и шест месеца ЛОС при общ режим. РС Плевен е протоколно определение влязло в сила на 7.02.06г. определя на осн. чл.25 ал.1 НК вр. чл.23 ал.1 НК едно общо наказание по НОХД. №3188/99г. на РС Варна и 110ХД. №120/05г. на ПлРС - най-тежкото от тях - пет години ЛОС при общ режим. На осн, чл.25 ал.2 НК приспада от така определеното общо наказание времето, което е търпял в затвора *** наказание ЛОС за срок от пет години по НОХД. №3188/99г. на Варна РС считано от 28.09.01 г. до 26.08.04г. когато е условно предсрочно освободен.

4. КАРЛОВСКИ РС 2 НАК СЪСТАВ по НЧД № 503/07г. С ОПРЕДЕЛЕНИЕ В СИЛА НА 25.03.2008 Г НАЛАГА НА ОСЪДЕНИЯ ЕДНО ОБЩО НАКАЗАНИЕ ИЗМЕЖДУ НАКАЗАНИЯТА-НАЛОЖЕНИ МУ ПО НОХД № 3188/99 Г. НОХД № 1284/01 Г, 120/05 Г, НОХД № 5120/05 Г , ПО НОХД № 3728/04 Г . НОХД № 280/05 Г . НОХД № 9235/06 Г , А ИМЕННО ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА В РАЗМЕР НА ПЕТ ГОДИНИ. НА ОСН ЧЛ. 46 АЛТ Б "Б" ЗИН ОПРЕДЕЛЯ ОБЩ РЕЖИМ . НА ОСН ЧЛ. 25 АЛ .2 НК ПРИСПАДА ВРЕМЕТО, през КОЕТО Е ИЗТЪРПЯЛ ИЗЦЯЛО НАКАЗАНИЕТО ЛОС В РАЗМЕР НА ПЕТ ГОДИНИ ПО НОХД № 3188/ 99 Г НАЛАГА НА ОСЪДЕНИЯ ЕДНО ОБЩО НАКАЗАНИЕ ИЗМЕЖДУ НАКАЗАНИЯТА НАЛОЖЕНИ ПО НОХД № 730/06 Г , НОХД № 1011/07Г И НОХД № 125/07Г. А ИМЕННО ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА В РАЗМЕР НА ДВЕ ГОДИНИ И ЧЕТИРИ МЕСЕЦА КАТО НА ОСН ЧЛ. 47 АЛТ Б."Б" ЗИН ОПРЕДЕЛЯ ПЪРВОНАЧАЛЕН СТРОГ РЕЖИМ.

5. Бургаски РС НС ЧНД 2261 /2005Г с определение в сила от 9.10.08г. налага на осп. чл.25 ал1 вр. чл.23 ал.1 НК едно общо най-тежко наказание по НОХД. №3188/99г. НОХД 1284/01, 120/05.5120/05,3728/04,280/05,9235/06. 125/07г., 7030/06, 3024/07 - пет години ЛОС. Определя на осн. чл.46 ал.1 б.б от ЗИН общ режим. Присъединява на осн.чл.23 ал.3 НК и наказанието по НОХД. №3024/07 - глоба 1000лв. Приспада на осн. чл.25 ал.2 НК времето през което е изтърпял общо наказание пет години ЛОС по НОХД. №3188/99г. и НОХД. №1284/01 от 28.09.01 до 26.08.04г. Налага на осн. чл.25 ал.1 вр. чл.23 ал.1 НК едно общо най-тежко наказание по НОХД. №730/06г., НОХД. №1011/07г. - две години и 4 месеца ЛОС. Определя на осн. чл.47 ал1. б.б от ЗИН строг режим. Приспада на осн. чл,25 ал.2 НК времето през което е изтърпявал общо наказание ЛОС по НОХД. №730/06г.. НОХД. №1011/07г. считано от 7,09.06г. СРС С ОПРЕДЕЛЕНИЕ ПО НЧД№5409/2017Г. ВЛЯЗЛО В СИЛА НА 16.10.2017Г. ОПРЕДЕЛЯ на Г. Б. Д. ЕГН:***** едно общо най-тежко наказание 5 ГОДИНИ ЛОС измежду наложените по НОХД 3188/1999г., по описа на РС Варна, НОХД 1284/200 4. по описи на РС Пловдив, НОХД 120/2005Г. на РС Плевен, което да се изтърпи при първоначален строг режим.

6. Дело № 5120/05/2005г., НОХД на Районен съд - София, Определение , в сила от 12.01.2006г. Извлечение от акта на съда; СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, НК. 8СЪСТАВ. НОХД№5120/05Г. С ПРОТОКОЛНО ОПРЕДЕЛЕНИЕ ОТ 12.01.06Г. ВЛЯЗЛО В ЗАКОННА СИЛА НА СЪЩАТА ДАТА ОДОБРЯВА ПОСТИГНАТОТО СПОРАЗУМЕНИЕ МЕЖДУ

ПРОКУРОР Ф. ПРИ СРП И АДВОКАТ З. ЗАЩИТНИК на ПОДС, ЗА СЛЕДНОТО:
ПОДСЪДИМИЯТ СЕ ПРИЗНАВА ЗА ВИНОВЕН В ТОВА ЧЕ НА 20.05.99Г. В ГР. СОФИЯ
С ЦЕЛ ДА НАБАВИ ЗА СЕБЕ СИ ИМОТНА ОБЛАГА ВЪЗБУДИЛ А В ПЕРИОДА ДО
03.06.99 Г. В ГР. СОФИЯ ПОДДЪРЖАЛ ЗАБЛУЖДЕНИЕ У Г. В. И С ТОВА МУ
ПРИЧИНИЛ ИМОТНА ВРЕДА В РАЗМЕР НА 1 913.58 ЛЕВА ПОРАДИ КОЕТО И НА
ОСН.ЧЛ. 209 АЛ.1 ПР.1 ПР.2 НК ВР.ЧЛ. 54 АЛ.1 ПК МУ СЕ НАЛАГА ИАКАЗНИЙ ШЕСТ
МЕСЕЦА ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА. НА ОСН.ЧЛ. 46 Б.Б ЗИН ОПРЕДЕЛЯ
ПЪРВОНАЧАЛЕН ОБЩ РЕЖИМ НА ИЗТЪРПЯВАНЕ НА НАКАЗАНИЕТО. С
НАСТОЯЩЕТО ОПРЕДЕЛЕНИЕ ВЛЯЗЛО В ЗАКОННА СИЛА НА 28.01.06Г. НА ОСИ ЧЛ.
25 АЛ.1 ВР.ЧЛ. 23 АЛ.1 НК ОПРЕДЕЛЯ НА ПОДС. ЕДНО ОБЩО НАЙ- ТЕЖКО
НАКАЗАНИЕ МЕЖДУ НАЛОЖЕНИТЕ МУ НАКАЗАНИЯ С НАСТОЯЩЕТО
СПОРАЗУМЕНИЕ ПО НОХД№ 5120/05Г. ПО ОПИСА НА СРС НК 8 СЪСТАВ
НАЛОЖЕНИТЕ МУ НАКАЗАНИЯ С ПРИСЪДА ПО ПОХД.ЧуЗ 188/991'. ПО ОПИСА НА
РС- ВАРНА И ПРИСЪДА ПО 110 ХД№ 1284/01Г. НА РС-ПЛОВДИВ А ИМЕННО ПЕТ
ГОДИНИ ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА. НА ОСН.ЧЛ. 46 Б.Б ЗИН ОПРЕДЕЛЯ ОБЩ
РЕЖИМ НА ИЗТЪРПЯВАНЕ НА НАКАЗАНИЕТО ЛИШАВАНЕ ОI СВОБОДА. НА
ОСН.ЧЛ. 25 АЛ.2 НК ПРИСПАДА ИЗТЪРПЯНОТО НАКАЗАНИЕ ПО
НОХД№3188/99Г.ПО ОПИСА НА РС-ВАРНА И 110 НОХДЖ284/01Г. ПО ОПИСА НА РС-
ПЛОВДИВ КАКТО И ПРЕДВАРИТЕЛНОТО ЗАДЪРЖАНЕ НА ПОДС.СЧИТАИО ОТ
06.07.99L ДО 27.10.99 Г. И ОТ 07.05.01Г.ДО 08.05.02 Г .

7. аналогично е Дело № 3728/04/20041, НОХД на Районен съд - София, Определение .
в сила от 22.06.2006г., както и

Дело № 280/05/20В5г., НОХД на Районен съд - Ботевград, Присъда . в сила от 12
12.2006г., както и

Дело № 9235/06/2006г.. НОХД на СРС, Присъда . в сила от 05.04.2007г., както и

Дело № 730/2006г.. НОХД на Районен съд - Асеновград. Присъда № 3/15.01.2007г.. в
сила от 07.05,2007г., както и

Дело № 1011/2007г. НОХД на Районен съд - Пловдив, Присъда . в сила от 11
10.2007г., както и

Дело № 125/07/2007г., НОХД на Районен съд - Карлово, присъда . в сила от
24.10.2007г., както и

Дело № 7030-06. НОХД на Районен съд - София. Присъда , в сила от 06.02.2008г.,
както и

Дело № 3024//2007г.. НОХД на Районен съд - Бургас. Присъда , в сила от
17.06.2008г., както и

Дело № 1470/2011г. НОХД на Районен съд - Пазарджик, Присъда . в сила от
31.03.2012г., както и

Дело № 7754/2011. НОХД на Районен съд - Варна, Присъда , в сила от 21.01.2014г.,

както и

Дело № 7809/2011. НОХД на Районен съд - София. Присъда , в сила от 23.12.2014г.,
както и

Дело № 9456-2008, НОХД на Районен съд - София, Присъда , в сила от 30.11.2016г.,
както и

Дело № 1391/2017. НОХД на Районен съд - Добрич. Присъда . в сила от 26.01.2018г.

Дело № 8172/17. НОХД на Районен съд - Пловдив. Присъда . в сила от 16.03.2018г.,

Дело № 32/2018. НОХД на Районен съд - Хасково, Присъда , в сила от 29.03.2018г.,

Дело № 3033/18. НОХД на Районен съд - Пловдив. Присъда , в сила от 20.07.2018г.

Дело № 17914/18, ПОХД на Софийски градски съд. Присъда , в сила от 28.12.2018г,

и

едва тогава процесното Дело НОХД № 12746/2018г. на СРС, присъда в сила от 28.12.2018г., по което се претендират вреди от забавено правораздаване.

СГС е формирал извод, че ищецът е разпитан като свидетел в досъдебното производство на 20.10.2008г., но е привлечен като обвиняем за първи път на 24.11.2011г. задочно чрез назначения му служебен защитник, поради невъзможност продължително време да бъде призован. Едва на 15.11.2017г. ищецът е привлечен като обвиняем чрез лично предявяване на разследването. Следователно в периода от образуване на досъдебното производство през 2008г. до първото привличане на ищеца като обвиняем на 24.11.2011 г. срещу него не е имало наказателно производство с повдигнато обвинение. Затова периодът от 2008г. до 24.11.2011г. не следва да бъде зачетен. САС споделя напълно този извод.

Следователно наказателното производство е продължило в рамките на една съдебна инстанция общо 7 години и 1 месец,/за периода от 24.11.2011г. до 28.12.2018г./, като е постановена осъдителна присъда/.

По делото са изслушани свидетелски показания - майката на жалбоподателя, чийто показания съдът кредитира при условията на чл.172 ГПК.

От показанията на св. Д. -майка на ищеца се установява, че синът ѝ е болен от хипертония и радикулит, поради което задържането му в ареста се отразило много зле. Установява, че задържането му под стража и дългата изолация се отразили зле както психически, така и физически, а най-вече и финансово, тъй като преустановил работа на летището в ***. След като бил задържан, станал по-нервен, от време на време треперел и тя се чудела дали не е започнал да взима наркотици.

Съдът кредитира показанията на свидетелката, като отчита близката роднинска връзка, която съществува между тях и ищеца, но намира, че показанията са дадени добросъвестно, логично обосновани и вътрешно непротиворечиви.

По делото бе изискана и приложена медицинска документация от затвора в гр.***, където понастоящем се намира жалбоподателя, от съдържанието на която се установява, че той е

имал две хоспитализации по повод обострен панкреатит (14.08.-21.08.2006 г в УМБАЛ СМ Пирогов 2 ра хирургия и от 20.06.-23.06.2006г. в МБАЛ Пловдив АД - хирургия) В епикризите са отбелязани и оплаквания от артериална хипертония. През 2008 г. е имал проблеми в раменната става - налични са рентгенови снимки. А през 2018г. е имал оплаквания от радикулит(притискане и дразнене на коренчетата на гръбначномозъчните нерви в поясна и тазова област) лекуван медикаментозно и изпратен на физиотерапевтичен курс. От средата на 2021г, е давал оплаквания най-вече от артериална хипертония, като е консултиран редовно за нея от външен за затвора специалист кардиолог. Има назначена терапия и състоянието му се проследява редовно.

На л.42 от делото е приложен констативен протокол от Инспектората към НСС от 28.05.2020г., от съдържанието на който се установява, че в чл.60а ал.4 ЗСВ е регламентиран 6-месечен срок за подаване на заявлението за констатиране нарушаване на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, който започва да тече от приключване на съответното производство. Заявлението е депозирано на 19.02.2020г., а присъдата е влязла в сила на 12.12.2018г., поради което е оставено без разглеждане.

Няма новопредставени доказателства пред настоящата инстанция.

При така описаната фактическа обстановка съдът намира решението на СГС за правилно по същество по следните съображения:

Първо - в чл. 26, ал. 1 ЗОДОВ (ДВ, бр. 98 от 2012 г.) е уредена самостоятелна хипотеза на отговорност на държавата за вреди, причинени на граждани и на юридически лица от нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок съгласно чл. 6, § 1 ЕКЗПЧОС. Материалноправната норма на чл.26 ал.1 ГПК има действие от датата на влизането и в сила – 11.12.2012г. От влизането ѝ в сила и занаяпред, обезщетението за вреди от забавени съдопроизводствени действия може да се търси само по реда на ЗОДОВ - чл.8 ал.1 ЗОДОВ. По приключени производства, искът с правно основание чл.26 ЗОДОВ е допустим, само когато е изчерпана административната процедура за обезщетение за вреди по реда на глава трета "а" от ЗСВ, по която няма постигнато споразумение - чл.8 ал. 2 ЗОДОВ, като право да подадат заявление за обезщетение по реда на глава трета "а" от ЗСВ имат и лицата, чиито национални досъдебни и съдебни производства са приключили към датата на влизане на закона в сила и не са изтекли повече от шест месеца от постановяване на окончателния акт - § 9 ПЗР ЗИД ЗОДОВ (ДВ, бр. 98/2012 г.).

В останалите случаи - когато производството е приключило с окончателен акт преди повече от шест месеца от влизане в сила на измененията в ЗОДОВ, публикувани в ДВ, бр. 98/2012г. лицата не могат да подадат заявление за обезщетение по реда на глава трета "а" от ЗСВ, нито да предявят иск за обезщетение на основание чл.26 ЗОДОВ. В тази хипотеза, държавата отговаря за вреди от действия на правозащитни органи, които в нарушение на чл. 6 ЕКЗПЧОС не са извършени в разумен срок на основание чл. 49 ЗЗД. В този смисъл и решение № 579 от 10.12.2010 г. по гр. д. № 377/2009 г. IV г.о. и решение № 362 от 21.11.2013 г. по гр. д. № 92/2013 г. на IV г.о. на ВКС, постановени по реда на чл. 290 ГПК.

Затова в случая приложимата правна норма е чл.26 ЗОДОВ, а не чл.49 ЗЗД, тъй като присъдата е влязла в сила много след изменението в ЗОДОВ, а именно на 12.12.2018г. Следователно съгласно решение № 210 от 15.06.15г. по гр.д. № 3053/14г. на III г.о. на ВКС, постановено по реда на чл.290 ГПК, допустимостта на иска по чл.26 ЗОДОВ за обезщетение на вредите от нарушение на правото по чл. 6 § 1 от Конвенцията по висящо производство не е обусловена от абсолютните процесуални предпоставки на чл.8, ал. 2 ЗОДОВ т.е. да е изчерпана административната процедура за обезщетение на вредите по реда на глава трета“а“ЗСВ и да няма постигнато споразумение. Материалноправната норма на чл. 26, ал. 1 ЗОДОВ има действие от датата на влизането и в сила, след който момент обезщетение за вреди от забавени съдопроизводствени действия може да се търси само по реда на ЗОДОВ - чл. 8, ал. 1 ЗОДОВ. Лицата, чиито производства не са приключили към момента на влизане на закона в сила, нямат друга възможност да претендират обезщетение, освен по реда на ЗОДОВ, без значение кога е образувано забавеното дело. Всички вреди от забавянето подлежат на обезщетяване в производството по чл. 26 ЗОДОВ /вж и решение № 210/15.06.2015 г. по гр. д. № 3053/2014 г., III г.о./. Същата практика е релевантна при отговора на въпроса дължи ли се при условията на чл. 26 ЗОДОВ на пострадал от престъпление обезщетение за вреди от забавяне на наказателно производство, което не е достигнало съдебна фаза. Пострадалият по висящо към момента на влизане в сила на чл. 26 ЗОДОВ наказателно производство винаги е активно легитимиран да предяви иска за обезщетение по посочената разпоредба, без оглед в коя фаза това производство е. Достатъчно е производството да има значение за определяне на негови граждански права или задължения. Релевантна е и практиката, обективизирана в решение № 69/29.04.2020 г. по гр. д. № 3169/2019 г., IV г.о. Когато гражданският съд не разполага с компетентност да установи факт от значение за гражданско право, защото фактът е престъпление, то образуваното наказателно производство за престъплението е дело по "определяне на гражданските права" на пострадалия по смисъла на чл. 6 § 1 КЗПЧОС, независимо в коя фаза е.

Ето защо в случая правната квалификация на иска е чл.26 ЗОДОВ, а не чл.49 ЗЗД, но независимо от това решението е правилно и като такова същото следва да бъде потвърдено при различна квалификация, която не се отразява на допустима му, тъй като не е извън диспозитивното начало.

Второ - в конкретния случай *наказателното производство е продължило в рамките на една съдебна инстанция общо 7 години и 1 месец,/за периода от повдигане на обвинението при това на служебния защитник задочно на 24.11.2011г. до 28.12.2018г./, като е влязла в сила осъдителна присъда/*. Възприетото от съда е в съответствие с механизма, по който се прави извод дали е спазено изискването за разумен срок, посочен в решение № 66 от 2.04.2015 г. по гр. д. № 5813/2014 г. на III г. о. по описа на ВКС. Началният момент е отправянето на наказателно обвинение и крайният - постановяването на окончателен акт на съда, с който се слага край на несигурното положение на лицето. Ищецът е задържан от органите на МВР едва на 12.04.2017 г. - л. 266 НОХД № 13743/2012 г. по описа на СРС, НО, 106 състав. От

задържането на същия до влизане в сила на присъдата /28.12.2018 г./ е изминал период от 1 година и 8 месеца, който категорично опровергава твърденията за неразумна продължителност на наказателното производство.

Посочената от процесуалния представител на ищеца съдебна практика - Решение № 425 от 01.12.2015 на ВКС по гр. д. № 3143/2015 г., IV г.о., ГК /в това число цитираните в същото решение N9 187/13.06.2012 г. по гр. дело М 1215/2011 г. на 111-то гр. отд. на ВКС; решение № 341/05.10.2012 г. по гр. дело № 1310/2011 г. на IV-мо гр. отд. на ВКС; решение № 353/06.11.2015 г. по гр. дело № 892/2015 г. на IV-мо гр. отд. на ВКС и решение № 397/26.11.2015 г. по гр. дело № 6047/2013 г. на IV-мо гр. отд. на ВКС/ е неотнositима към разглеждания правен спор. Аргументите за това са следните: Мотивите в посоченото съдебно решение са изцяло и единствено в контекста на осъществения фактически състав на чл. 2 ал. 1, т. 2 ЗОДОВ / прекратено наказателно производство срещу определено лице поради това, че извършеното деяние не е престъпление или ако лицето е оправдано/.

Процесният случай не се отнася до незаконно наказателно преследване срещу ищеца, тъй като същият е признат за виновен и осъден с влязла в сила присъда. Именно, с оглед нуждите на специалния деликт, по чл.2 ал.1, т.2 ЗОДОВ, изразът „обвинение в извършване на престъпление“ бива тълкуван разширително. В тази връзка е прието, че лицето, срещу което е образувано наказателно производство, търпи вреди от проведеното срещу него наказателно преследване и в случаите, когато производството е прекратено, без да му е повдигнато обвинение. ВКС приема, че и в случаите, когато първоначално досъдебното наказателно производство е образувано срещу неизвестен извършител при достатъчно данни за извършено конкретно престъпно деяние, а едва по-късно ищецът е бил уличен и/или срещу него е било повдигнато обвинение за същото престъпление, той търпи вреди от наказателното преследване и в периода от време преди уличаването му, респ - повдигането на обвинението срещу него, ако той е бил единственото лице, което е могло да извърши престъпното деяние, за което производството първоначално е образувано срещу неизвестен извършител. В тези случаи, ищецът търпи вредите от наказателното преследване от момента, в който е **узнал за образуваното наказателно производство за конкретното престъпно деяние, което единствено той би могъл да извърши, а не от повдигане на обвинението.** В случая не може да става въпрос за вреди в периода преди повдигане на обвинението, тъй като жалбоподателят не е незаконно обвинен, а е многократно осъждан и разследван както преди, така и след повдигане на процесното законно обвинение. Именно затова горепосочената практика е неприложима спрямо него, а вредите, които е претърпял трудно могат да бъдат разграничени т.е. дали и по кое от всички обвинения са настъпили те т.е. **недоказана остава пряката причинно-следствена връзка.** Претенциите на ищеца за претърпени неимуществени вреди няма как да се обвържат с конкретното производство и да се докаже пряката и непосредствена причинно-следствена връзка със същото, доколкото е лице с висока степен на обществена опасност, предвид многократните му осъждания и пребивавания в условията на арест и затвор преди, по време на и след обвинението. Дори и да се приеме, че ищецът е търпял определени неудобства, същите са естествена последица от осъждането му и не съставляват

вреда, които подлежат на обезщетяване.

В този смисъл искът респ. решението на първа инстанция са допустими, но неоснователен и като такъв правилно е бил отхвърлен от СГС. Съгласно правилата за разпределение на доказателствената тежест, ищецът следва да установи по реда на пълното доказване настъпилото влошаване на общия му здравословен статус и психическо състояние, претърпените болки и страдания, както и наличието на пряка причинно-следствената връзка между тях и воденото наказателно производство. При изчисляването на общата продължителност на делото не се взема предвид периодът, в който то е било спряно, ако съответните органи са извършили нужните действия точно и своевременно. При обсъждането на сложността на делото от значение е обстоятелството, необходимо ли е било за решаване на спора ползване на специални знания и назначаване на съдебни експертизи. Съдът винаги взема предвид общата продължителност на съдебното производство - възможно е тя да е в нарушение на изискването за разумен срок, въпреки че отделните етапи на производството са имали разумна продължителност и обратно - при допуснатата забава в отделна част от производството няма нарушение на чл.6 § 1 ЕКЗПЧОС, ако общата продължителност на делото не е прекомерна според вида на делото и броя инстанции (срв. решение № 306/18/22.10.2019 г. по гр. д. № 4482/2017 г., IV г.о.). Държавата не отговаря и ако удължаването на срока за производството се дължи на събиране на доказателства, ако те са били от съществено значение и съответният съд е взел всички необходими дисциплиниращи мерки за своевременното им представяне по делото. Обжалваното въззивно решение съответства на формираната по приложението на чл. 26 ЗОДОВ практика, поради което няма основание за неговата отмяна.

В обобщение - въззивният съд констатира, че е налице съвпадение на крайния резултат от изводите на първата и настоящата инстанции, поради което решението следва да бъде потвърдено.

ПО РАЗНОСКИТЕ:

Жалбата на ищеца е неоснователна, поради което и на основание чл.78 ал.3 ГПК той дължи в полза на въззиваемата страна направените по делото разноси, но такива няма и не следва да се присъждат.

Воден от горното и на основание чл. 272 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №262763 от 22.08.2022г. постановено по гр.д.№ 8976/2020г., по описа на СГС, ГО, 9 състав ***при правна квалификация чл.26 ЗОДОВ***.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщението с касационна жалба.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____